
Erfgoed Hoogstraten

GESCHIEDENIS en ERFGOED van het LAND VAN HOOGSTRATEN

NIEUWSBRIEF november 2006

Beste vrienden,

Momenteel rolt ons tweede erfgoedboek van de drukpersen. Normaal ligt hij vanaf 1 december in de winkelrekken maar de leden kunnen hem reeds vroeger aanschaffen (zie verder in de nieuwsbrief).

De werkgroep "Op het oorlogspad" is volop bezig met het interviewen van de ouderen van Hoogstraten en omgeving over de tweede wereldoorlog. Een hele karwei, maar het is belangrijk om dit stuk geschiedenis niet voor het nageslacht verloren te laten gaan.

Een ander stuk erfgoed zijn onze monumenten. Het afbreken van bakkerij Faes is een enorme aantasting van de historische Vrijheid en groot verlies voor Hoogstraten. Gelukkig is er ook goed nieuws, de restauratie van de voormalige Jongensschool en Vredegerecht is volop bezig. Verder wordt op onze culinaire avond de jaarlijkse erfgoedprijs uitgereikt. De culinaire avond is trouwens een echte aanrader om letterlijk eens van ons erfgoed te proeven! Inschrijven is de boodschap.

Het programma voor volgend jaar ligt nog niet helemaal vast. In januari krijgt u alvast een uitnodiging voor onze jaarlijkse algemene vergadering, in het voorjaar maken we een uitstap naar Brecht en op zondag 22 april is het Erfgoeddag met als thema "Waarde(n) van Erfgoed". In het najaar is er een grote uitstap, maar dit blijft nog een verrassing. We houden u op de hoogte via de nieuwsbrieven!

Patrick Melis, voorzitter

Culinaire avond zaterdag 25 november – 19.00 uur VTI SPIJKER

Op zaterdag 25 november 2006 komen alle lekkerbekken en alle erfgoedliefhebbers samen voor een unieke uitstap in het culinaire erfgoed van de Kempen. Het geheel kruiden we met een scheut volkse muziek, uitbundig gebracht door het in Hoogstraten en omstreken vermaarde kwartet McC+. Dit alles vindt plaats in het fraaie kader van de Hotelschool Spijker waar koks en leerlingen hun beste beentje in de waagschaal leggen.

Leden betalen 40 €, niet-leden betalen 45 € op rekening 647 - 0366274 – 92 van de vzw Erfgoed Hoogstraten, Karel Boomstraat 67, 2320 Hoogstraten Gelieve uw inschrijving door te geven voor 15 november !

Insturen of e-mailen naar WG Culinair Erfgoed p/a Dries Horsten, Vrijheid 98, 2320 Hoogstraten , 03/314 57 24 – e-mail: horstendries@hotmail.com

LET OP: inschrijvingen slechts geldig nà ontvangst van de fin. bijdrage!

Uitstap: Kempisch museum Brecht, wandeling en bezoek aan de kerk van Brecht

Zoals elk jaar maken we ook in 2007 een lokale erfgoeduitstap. Niet in Hoogstraten, maar wel in het Brecht, ooit nog onderdeel van het hertogdom Hoogstraten. In de achttiende eeuw was Brecht onderdeel van het grote hertogdom van Hoogstraten. Helaas was dit niet altijd met evenveel goesting, zo was volgens de overlevering de hertog van Hoogstraten, die bekend stond als een streng man, er helemaal niet populair.

In Brecht maken een korte wandeling, onder andere langs het binnenpad met het vrijersbruggetje, bezoeken de kerk en het Kempisch museum onder leiding van een gids. Het Kempisch Museum te Brecht is een privé-museum dat beheerd wordt door de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring voor Brecht en omstreken. Het museum werd gesticht in 1905 en is daarmee het op één na oudste museum van de Kempen. Een bezoek aan het Kempisch Museum begint reeds buiten; vóór het museum ziet u de resten van de schepenbank en de kaak, getuigen van de rechterlijke macht, die vroeger in Brecht

werd uitgeoefend. In het museum zelf krijgt u een beeld van de manier van leven en werken van onze Kempense voorouders. Ook de volksdevotie en het belangrijke gildeleven komen aan bod. Meer info volgt in de eerste nieuwsbrief van 2007.

Het Kempisch museum van Brecht

Verslag uitstap Frederiksoord

Op 22 oktober was het dan zover. Onze jaarlijkse uitstap werd een feit. Dankzij het prachtige programma, de perfecte organisatie en de ons zeer gunstig gezinde weergoden konden we dan ook met zijn allen genieten van deze zeer bevredigende dag.

Na een stevige trip, die verrassend snel voorbij ging dankzij de getoonde films i.v.m. Wortelkolonie werden we in Frederiksoord opgewacht door de minzame heer Mensink, directeur

Stichting Maatschappij van Weldadigheid en tevens onze gids. Het aangeboden kopje koffie en bijgeleverde “kolonieturfje” (dat een heerlijk chocoladetaartje bleek te zijn) scherpten de geesten weer aan zodat iedereen klaar was voor de virtuele wandeling door de geschiedenis van Frederiksoord.

Aan de hand van een zeer verhelderende powerpoint-presentatie gaf de heer Mensink ons een historische schets van het ontstaan en de organisatie van de kolonie. Een aantal aspecten werden uitgediept aan de hand van foto's en ander beeldmateriaal.

Voor diegenen die erbij waren volgt hierna een vast en zeker deugddoende opfrissing en voor diegenen die er niet bij waren (en dus groot ongelijk hadden...) een 'leerrijke' kennismaking.

Het ontstaan

Na de Franse tijd (val van Napoleon in 1815) was Nederland¹ in grote armoede gedompeld en velen waren dan ook tot de bedelstaf gedoemd. Om deze armoede te bestrijden werd onder impuls van generaal Johannes van den Bosch de “Maatschappij van Weldadigheid” opgericht.

Johannes van den Bosch werd in 1780 als zoon van een geneesheer-apotheker geboren. Op 18-jarige leeftijd vertrok hij als militair naar Indië waar hij, mede dankzij zijn huwelijk, een bliksem-carrière maakte. Dat hij toen al een sociaal bewogen man was mag blijken uit het feit dat in een bepaald gebied 5 van de 7 plantage-eigenaren of kolonisten, waartoe ook hij behoorde, werden vermoord. Hij niet dus. Na onenigheid keert hij in 1812 terug naar Nederland waar hij zijn “Verhandeling ter bestrijding van armoede” schrijft. In dit geschrift zet hij zijn ideeën uiteen: de oplossing voor het bestrijden van de armoede liggen volgens hem in arbeid – onderhoud en onderwijs. Hij overtuigt koning Willem I en de oprichting van een weldadigheidskolonie is in 1818 een feit. Hiertoe wordt in het zuidwesten van Drenthe een eerste gebied van 600 ha woeste grond (het veen is al lang afgegraven) omgevormd tot bebouwbaar gebied. Dat deze militair van aanpakken weet blijkt uit het feit dat 53 huisjes na

¹ Waarmee bedoeld wordt: het geheel van wat nu Nederland en België is.

6 maanden al gereed zijn (in de marge van zijn geschriften maant hij dan ook vaak via de vermelding CITO-CITO tot spoed aan).

De verkaveling volgt een strak patroon met rechte wegen. In 4 à 5 jaar worden 430 volledig ingerichte koloniehuisjes gebouwd. We kunnen rustig stellen dat het voor de mensen van toen pure luxe moet zijn geweest. Er zijn verschillende types van huisjes. Zo onderscheidt men o.a. type III waarbij de kruisjes (zie schets) de bedsteden van 1.60 m lang voorstellen. Vaak werden telkens 2 paar kinderen voet aan voet in 1 bedstede gelegd. En met een plank erboven konden er nog eens 4 bovenop. Onder de bedsteden bevonden zich de schuiven en wanneer er weer een nieuwe baby bijkwam werd die (ja, U raadt het al) in 'de bovenste schuif' gelegd. (zie foto)

De maatschappij was een eigen vereniging met vele afdelingen verspreid over het ganse land. Binnen het jaar had deze vereniging al ruim 20.000 leden, wat rekening houdende met de communicatie van toen een enorm succes was. Als de afdeling de som van 1 700 fl. in kas had konden zij een gezin naar de kolonie 'opzenden'. De afdeling rekruteerde gezinnen die aan een bepaald profiel voldeden: bij voorkeur gezinnen met kinderen tussen de 12 en 14 jaar (die overdag konden meehelpen op het land en 's avonds nog naar school gaan) en met ouders die niet te ziek waren om te werken.

Bij aankomst moesten de gezinnen ingeschreven worden in het Stamboek (met vermelding van hun godsdienstige overtuiging !!!) en het reglement ondertekenen. Dan werd hen een woning, kleding en huisraad toegewezen. Vaak werden ook nog weeskinderen aan de

gezinnen toegewezen. (de meest beroemde weeskinderen zijn vast en zeker Wilhelm en Marianne der Nederlanden²)

Bij elke boerderij behoorde ongeveer 3 ha grond om te bewerken. Elke nieuwkomer kreeg ook een opleiding tot 'boer'. Er werd o.a. gerst, haver, rogge en boekweit geteeld. Een koe konden de kolonisten huren – niet kopen. (dit kon enkel door vrije boeren d.w.z. kolonisten die hun schuld hadden afgelost en zich verdienstelijk hadden gemaakt).

De schuld van 1 700 fl. moest in ongeveer 16 jaar door de kolonist worden terugbetaald. Met het voldoen van de schulden was de kolonist in principe een vrij man en kon hij de kolonie, indien gewenst, verlaten (ontslag).

Zo kwam de 1 700 fl. tot stand:

- vóór aankomst gezin	
o aankoop gronden	100,-
o bouwkosten huis	500,-
o huisraad en kleding	250,-
o grondontginning	200,-
o aankoop koeien	150,-
o algemene voorschotten	50,-
- na aankomst gezin	
o verdere ontginning	200,-
o fabrieksmatige arbeid	200,-
o bijzondere voorschotten	50,-
	<hr/>
- totaal	1 700,-

² Deze kinderen die eerder in het stamboek stonden ingeschreven als Emma en Floris werden op de resp. leeftijd van 3,5 maand en 2 jaar toevertrouwd aan het bestuur van de Maatschappij en uitbesteed bij twee gezinnen. Niettegenstaande het feit dat het merendeel van de bewijzen met opzét zijn verwijderd is het vermoeden toch groot dat het hier zou gaan om de kinderen van kroonprins Willem (de latere koning Willem II die een nogal opvallend bezoek aan het opvang-gezin maakte) en een koopmansdochter die slechts 14 zou zijn geweest bij de geboorte van haar eerste kind. Om een schandaal te vermijden werd dus één en ander in de doofpot gestoken. De beide kinderen zijn in de kolonie gebleven, zijn er gehuwd en op hoge leeftijd gestorven, weliswaar in armoede. De familienaam der Nederlanden is blijven bestaan en het nageslacht telt nu een 70-tal personen.

In 1992 werd een koloniehuisje (type I – slechts 2 vensters op de kopse kant en met 2 bedsteden) nagebouwd om bezoekers de kans te geven het interieur te bekijken. Bij zulke huisjes hoorden ook een waterput en een toilethuisje. De lemen vloer van de schuur zat vol met gaten waar ratten welig tierden. Er werd dan ook 3 à 4 maal per jaar een rattenvangst georganiseerd. In de schuur bevond zich het weefgetouw voor de vervaardiging van linnen.

Het onderwijs

Dat de kolonie ver vooruit was op zijn tijd moge blijken uit het feit dat onderwijs verplicht was binnen de kolonie vanaf 1819 (toen werd het eerste schooltje gebouwd) voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Daarna volgden er nog verplicht enkele jaren avondonderwijs (vergelijk dit met de algemene leerplicht voor de rest van Nederland die pas in 1901 werd ingevoerd!!!!). Elke kolonie kreeg zijn eigen school en op het top-moment waren er bijna 3400 ingeschreven. In 1884 werd de tuinbouwschool van Frederiksoord opgericht met een collectie planten, bomen en kruiden (ruim 7 ha) die tot de belangrijkste van Europa zou horen en die de leerlingen verzekerden van een grote praktijkkennis. (in 2005 werd de school gesloten en ligt de enorme tuin er verwaarloosd bij – een nieuwe bestemming moet nog gezocht worden) Vanaf 1888 werd er nog begonnen met een bosbouw- en landbouwschool. (de 'Boschbouwschool' is nu een woonhuis met een boven- en een benedenwoning)

Kerken

De Maatschappij maakte geen onderscheid in gezindte; iedereen was welkom. De kolonisten waren wel verplicht ter kerke te gaan en hierop werd streng gecontroleerd. Bij verzuim van kerkbezoek op zondag werd een stuiver boete opgelegd. In Frederiksoord werden een katholieke³ en een hervormde kerk gebouwd. In Willemsoord een hervormde kerk en een schooltje dat tevens dienst deed als synagoge.

De geneeskundige dienst

In 1827 werd binnen de Maatschappij een eigen ziekenfonds opgericht (meer dan 100 jaar eerder dan in de rest van Nederland). Kolonisten betaalden hiervoor één cent per week aan

³ Voor de bouw van de katholieke kerk was uitdrukkelijke toestemming van koning Willem I noodzakelijk. De goedkeuring werd verleend op voorwaarde dat het kerkgebouw er niet als dusdanig zou uitzien. Zo werd het, zoals blijkt uit de foto, een 'schuurkerk'. De latere pastoor liet het gebouw net om die reden afbreken en verving het door een 'echte' kerk.

contributie. De Maatschappij stelde een geneesheer aan die de medische zorg had voor alle kolonisten. Ook de vroedvrouw en de apotheek vielen onder deze dienst.

De koloniemunt

Tot 1860 kent men binnen de koloniën een eigen muntstelsel. De kolonisten werden in deze munt uitbetaald en konden hiermee in de koloniewinkel hun boodschappen doen. Bedoeling van de koloniemunt was de alcohol en de daarmee samenhangende problemen uit de kolonie te weren. Alcohol was dan ook strikt verboden. Wel werd er één maal in de maand een koloniefeest georganiseerd waarop het verbruik van alcohol per uitzondering was toegestaan. Op deze feesten was er ook krentenbrood, chocolademelk enz. te verkrijgen....het was goed toeven op de kolonie.

1859 : scheiding van de vrije koloniën en de strafkoloniën (of onvrije koloniën)

In dit jaar wordt de Maatschappij geconfronteerd met grote financiële problemen die uiteindelijk leidden tot het faillissement van de vereniging. Door de overname van de koloniën van Veenhuizen en Ommerschans door de Staat worden de schulden aangezuiverd en de verdere werking van de vereniging verzekerd. Er wordt een nieuw beleidsplan uitgewerkt en zes grote boerderijen worden gebouwd. Eén van de boerderijen wordt 'Hoeve De Dankbaarheid' genoemd omdat de gulle schenker zijn identiteit niet bekend had gemaakt. Toen na de dood van Prinses Marianne bleek dat zij de mecenas was werd de naam van de hoeve omgevormd tot 'Hoeve Prinses Marianne'.

Bejaardenzorg

In 1893 werd voor de bejaarde echt)paren onder de kolonisten, met financiële steun een rustoord opgericht. Aanvankelijk ging het om 5 kleine verblijven, later uitgebreid tot 8. In

1904 werd na nieuwe financiële steun een tweede rustoord, ditmaal voor alleenstaanden, gebouwd. Er verblijven in datzelfde jaar dan al 30 à 35 bejaarden.

Fabriek

In 1900 werd op Frederiksoord een fabriek opgericht. Elke kolonie beschikte over zijn eigen fabriek waarbinnen alles vervaardigd werd wat er op de kolonie nodig was. De koloniën waren dus totaal onafhankelijk van de buitenwereld.

Trambaan

De aanleg van de Trambaan betekende de ontsluiting van het gebied. Zowel goederen- als personenvervoer waren mogelijk.

De situatie van de Maatschappij vandaag

In het verleden zag de maatschappij zich diverse malen genoodzaakt eigendommen te verkopen. Momenteel bezit zij een tweetal landgoederen, (Frederiksoord-Wilhelminaoord en Boschoord). Dit komt overeen met een 1400 ha grond, waarvan 700 ha bos en woeste grond. De overige gronden worden verpacht of in eigen beheer geëxploiteerd. Van de 64 panden, die de Maatschappij bezit, staan er 27 op de monumentenlijst.

De geschiedenis van de Maatschappij van Weldadigheid leert dat het een hele opgave was om de verpauperde medemens de mogelijkheid te bieden een nieuw en menswaardig bestaan op te bouwen. Het werk van de in 1818 opgerichte instelling mag dan ook terecht als een zeer geslaagd en nooit eerder gezien experiment beschouwd worden.

Door ons bezoek aan Frederiksoord kunnen we ons nu een beeld vormen van hoe de dagdagelijkse werking in Wortel-kolonie er moet uitgezien hebben. Het was inderdaad een 'leerrijke' wandeling doorheen de geschiedenis van dit beschermd monument.

Laureaten Erfgoedprijs 2006

Hoogstraten is een rijke culturele gemeenschap. Dit komt onder andere tot uiting in de gebouwde omgeving. Het voormalige Kasteel, de Kerk, het Begijnenhof en vele particuliere gebouwen vormen hiervan het levende bewijs. De vzw Erfgoed Hoogstraten spant zich in om dit belangrijke erfgoed ook voor de toekomst te behouden. Dit is nodig, omdat bij de dagelijkse gang van zaken men gewoon dreigt te raken aan de rijkdom die men bezit en daardoor het bewustzijn voor het erfgoed verflauwt, of - en dat is meer de echte praktijk - alleen maar oog heeft voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit bewustzijn niet levend wordt gehouden, zullen steeds meer objecten uit ons geheugen verdwijnen.

Gelukkig is deze praktijk nog geen gemeengoed geworden.. Op diverse niveaus spannen velen zich in om een juist evenwicht te bereiken tussen verleden, heden en toekomst. Dit gebeurt niet alleen in het stadsbestuur of een verenigingsverband, maar ook vele particuliere eigenaren ontdekken de historische waarde van hun huis en hun omgeving en trachten de goede dingen uit het verleden voor de toekomst zeker te stellen: zij waarderen het

vakmanschap uit het verleden; zij onderkennen de waarde van de materialen uit het verleden; maar vooral brengen zij waardering op voor de kennis en creativiteit van onze voorouders.

Wat tegenwoordig een “duurzaam” huis wordt genoemd, is binnen dertig jaar aan een grote renovatie toe. Dat staat in schrille tegenstelling tot de huizen die al meer dan vijftig, tachtig of meer dan honderd jaar geleden zijn gebouwd en nog steeds functioneel gebruikt worden. Vroeger deden ze het zo gek nog niet.

Maar er is meer dan alleen functionele waarde. Ook de belevingswaarde en de toekomstwaarde van het erfgoed kan van grote betekenis zijn voor de ontwikkeling van het culturele bewustzijn van een gemeenschap. In de Provinciale Uitbreidings Plannen (PRUP's) wordt dat vaag met de mond beleden, maar nergens effectief in beleid omgezet.

Het is daarom dat de vzw Erfgoed Hoogstraten de zogenaamde laureaten heeft ingesteld. Ieder jaar worden aan een aantal panden die een bijdrage hebben geleverd aan de in stand houding van het cultureel erfgoed van Hoogstraten een laureaat toegekend in de vorm van een schildje, dat aan de gevel bevestigd kan worden. Het is een van de manieren om het cultureel bewustzijn voor het verleden levend te houden.

Verantwoording

Een werkgroep van de vzw Erfgoed Hoogstraten heeft een selectie gemaakt van panden die daar naar haar mening voor in aanmerking komen. Deze selectie is voorgelegd aan het bestuur en die heeft op haar beurt deze selectie vastgesteld.

De voordracht van panden is geen officiële classificering. België kent een Monumentenwet en heeft op grond daarvan een groot aantal panden geselecteerd die officieel als monumenten zijn geclassificeerd. Deze panden vallen onder de wettelijke bescherming. Op zich is dit een waardevol systeem, maar om dit systeem werkbaar te houden, dient een selectie gemaakt te worden van panden die van landelijke betekenis zijn. Hierdoor zullen veel panden, die voor de streek of lokaal historisch van belang zijn, niet aan de landelijke criteria kunnen voldoen. Daardoor ontstaat een historisch bewustzijn, dat niet wortelt in een lokale gemeenschap, maar in een stelsel van criteria op basis van een wet. Maar juist de

worteling in de lokale gemeenschap is van groot belang voor de eerder genoemde belevingswaarde, functionele waarde en toekomstwaarde. Dit acht de vzw. Erfgoed Hoogstraten van groter belang dan een classificering op wettelijke basis met lasten en lusten. Nu er een nieuw stadsbestuur gaat aantreden, zal Erfgoed Hoogstraten zich gaan inspannen om met het stadsbestuur tot een convenant te komen om waardevolle panden, ensembles en ruimtelijke structuren vast te leggen en het historisch belang mee te nemen in toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

Om dat op een verantwoorde manier te kunnen doen, dat wil zeggen aan de burgers uit te leggen en ze er enthousiast voor te maken, moet duidelijk zijn op grond waarvan objecten onder een dergelijk convenant kunnen komen te vallen. De selecties die tot nu toe gemaakt zijn, waren de particuliere mening van Erfgoed Hoogstraten. Enerzijds speelde voor haar het belang voor de lokale/streek geschiedenis; anderzijds liet zij zich leiden door belevingswaarde, functionele waarde en toekomstwaarde. Op zich acht zij dit werkbare criteria, maar zij moeten gedeeld kunnen worden met de totale gemeenschap – dus zij moeten van particuliere tot publieke criteria worden – en zij moeten ontdaan worden van het multi-interpreteerbare karakter. Termen als beleving, functioneel en toekomst kunnen op honderd manieren worden uitgelegd en toegepast, maar vooraf moet duidelijk worden wat de gemeenschap er onder verstaat. Dan maakt worteling een kans.

Het is daarom dat de werkgroep aan het bestuur heeft voorgesteld op basis van deze uitgangspunten criteria te gaan ontwikkelen voor toekomstige laureaten. Dit is de laatste voordracht die op de particuliere wijze van de vzw. Erfgoed Hoogstraten zal worden gedaan. Desalniettemin meent de werkgroep dat eerdere laureaten en de laureaten van 2006 een belangrijke plaats innemen in het ruimtelijk geheugen van Hoogstraten.

Vrijheid 218 te Hoogstraten

Dit is een zeer goed bewaarde eclectische woning met bewaard interieur. De gevel is recent gereinigd en geldt als een voorname patricierswoning die een sieraad is voor de belangrijkste straat van Hoogstraten. Entreepartij, balkon, daklijst en de versiering van de gevel zijn volledig met elkaar in harmonie.

Ook de versiering van de bovenlichten zijn consequent toegepast. Het pand mag als voorbeeld dienen voor alle nieuwe ontwikkelingen die al aan de Vrijheid zijn gerealiseerd of nog gerealiseerd gaan worden. In andere steden is al bewezen dat deze plattegrond zeer geschikt kan zijn voor appartementenbouw.

Donkstraat 29/31 te Meer

Het pand Donkstraat kenmerkt zich op de bijzondere wijze waarop de bochtstraal van de weg wordt gevolgd. In plaats van een rechte rooilijn wordt in de rooilijn de as van de weg gevolgd. Daarnaast is de gevel in originele staat en toont het hoe een agrarische functie in het dorpsbeeld behouden kan blijven. Ook in de dakpartij zijn geen concessies gedaan aan het ingewikkelde rooilijn patroon. Het pand toont letterlijk en figuurlijk de ontwikkeling van de straat, c.q. het dorp. In economische en ruimtelijke zin toont dit pand de geschiedenis van Meer. De wijze waarop de eigenaren het pand in stand houden en ontwikkelen is een voorbeeld van zorgvuldig erfgoedbeleid.

Meerdorp 34 en 36 te Meer

Deze panden zijn eenvoudig Kempische dorpshuizen. Bij de renovatie is niet gekozen voor een eigentijdse aanpassing in uiterlijk en materiaalgebruik, maar is uitgegaan van de oorspronkelijke ruwbouw. In beide gevallen is de ruwbouw op een duurzame manier gerenoveerd. Het is geen bijzondere architectuur, maar wel een kenmerkende architectuur

voor de kleine dorpshuizen in de streek. Door het op deze wijze in stand te houden worden het belangrijke getuigen van de geschiedenis van Meer.

Desmedtstraat 5 te Minderhout

Dit is een zeer goed bewaarde woning uit het interbellum met mooie gevelmotieven in faience. Het ontwerp kent verschillende architectonische stijlkenmerken die op zich niets met elkaar te maken hebben en zouden detoneren als zij niet zo zorgvuldig gecomponeerd waren. Let bijvoorbeeld op de rechthoekige ramen in de kopgevel in het front en de ronde raambogen van de ingang en het raam in de terug liggende langsgevel: het verschil voor het oog wordt goedge maakt door de gevelmotieven. Hetzelfde geldt voor de dakoverstekken en de dakkapel. Een eenvoudig maar subtiel voorbeeld van goede woningbouw.

Gelmelstraat 9 te Hoogstraten

Dit pand is het enige voorbeeld van Art-nouveau stijl die in zuivere vorm behouden is. Het is ook een van de weinige voorbeelden van deze stijl in Hoogstraten. Het is een typische Antwerpse variant van Art-nouveau: jugendstil elementen (het ronde venster en het balkon met florale motieven) verweven met modernistische, strakke ornamentiek in de gevel. Dit beeld uit omstreeks de beginjaren van de vorige eeuw is redelijk vertegenwoordigd in de stedelijke gebieden en zeker in het Antwerpse, maar het wordt veelal ontsierd door functionele eigentijdse aanpassingen. Dit pand stamt uit de jaren dertig. Het is de enige burgerwoning in Hoogstraten met deze stijlkenmerken en originele gevelpartij en verdient daarom als laureaat te worden voorgedragen.

Erfgoedboek 2006-2007

In de vorige nieuwsbrieven kon u er reeds uitgebreid lezen over ons nieuw erfgoedboek. Momenteel rolt het van de drukpersen. Het boek telt 208 pagina's en 64 illustraties.

U kan het bestellen door overschrijving van 20 € op rekeningnummer 646-2206140-83 van vzw Erfgoed Hoogstraten. We brengen het boek dan bij u aan deur of sturen het op.

